

NOUTAJIEN RODUNOMAISTEN KOKEIDEN SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET

Hyväksytty Kennelliitossa 14.9.2015

Voimassa 1.4.2016 alkaen.

OSA 2: SÄÄNTÖIHIN LIITTYVÄT OHJEET

Noutajien A-metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje

Noutajien B-metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje

Noutajien Working Test -kokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje

Noutajien käytännön metsästyskokeen järjestämis-, suoritus- ja arvosteluohje

Koetuomareiden koulutus-, päteväinti- ja jatkokoulutusohje

OSA 3: SM-KOKEIDEN JÄRJESTÄMISOHJEET

Noutajien NOME-B -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje

Noutajien NOME-A -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje

Noutajien Working Test -mestaruuskokeen järjestämis- ja arvosteluohje

Noutajien SM-kokeiden karsintaohje

7. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

7.1. YLEISTÄ

Koirien työskentely- ja metsästysominaisuuksien arvioiminen tapahtuu aidoissa metsästystilanteissa. Kokeissa ei noudateta kaavamaisista suoritusjärjestystä, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja metsästystilanteen mukaan. Koirien suoritusjärjestys määrätään arvalla.

7.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Kokeen arvostelevat ylituomari sekä hänen lisäkseen vähintään yksi arvostelutuomari. Kokeen järjestäjä nimeää ylituomarin. Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomarille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä. Kokeeseen tulee valita myös vastaava koetoimitsija, joka vastaa kokeen kulusta.

Kokeessa tulee olla vähintään 6 ja enimmillään 24 koiraa. Suositeltava koiramäärä kahdelle tuomarille on enintään 14 koiraa.

Kokeessa metsästettävän riistan tulee olla vapaana maastossa ennen koepäivän alkua.

Koepäivää edeltävänä päivänä tulee tarkistaa sääennuste koepäivälle. Talven kokeiden osalta lumi- ja pakkastilanne tulee huomioida. Vastaava koetoimitsija on yhteydessä ylituomariin kokeen peruuttamisen osalta.

Mikäli määräajan puitteissa ilmoittautuneita on enemmän kuin kokeessa paikkoja, valitaan puolet osallistuvista koirista A-kokeissa aiemmin saavutettujen koetta edeltävien kahden vuoden tulosten perusteella, tai niiden puuttuessa B-kokeiden ja Working Testien tulosten perusteella, jotka huomioidaan samanarvoisina. Toinen puoli koirista valitaan kokeeseen arvonnalla perusteella.

Kokeeseen tulee varata SERT- ja vara-SERT- ruusukkeet.

7.3. KOIRANOHJAAJA

Ohjaajan tulee noudattaa tuomareiden ja toimitsijoiden ohjeita. Koirat pidetään kytkemättöminä arvostelun ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran saa lähettää selvällä käsimerkillä. Koiran ohjaamisessa suositellaan pillin käyttöä.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koira ei saa kurittaa koepaikalla eikä kokeen aikana.

7.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

Kokeet järjestetään seuraavilla tavoilla:

- Metsästysmuodossa, jossa noutajat ovat passissa ampumaketjun takana ja riista ajetaan liikkeelle ajoketjun avulla (drive). Ajojahdissa tuomarit pyrkivät asettamaan koirat niin, että niillä on mahdollisuus nähdä pudotukset. Haavoittunut riistaa pyritään noutamaan välittömästi pudotuksen jälkeen. Muille pudotuksille koirat lähetetään tilanteen mukaan.
- Metsästysmuodossa, jossa koirat ohjaajineen, tuomarit, ampujat ja ajomiehet etenevät samalla linjalla karkottaen edessä olevan riistan (walkup). Kun riista on ammuttu, linja pysähtyy ja tuomarin pyynnöstä vuorossa oleva koira lähetetään noutamaan riistaa.
- Metsästysmuodossa (vesilinnustus, kyyhky, hanhi yms.), jossa noutajat ovat passissa ampujien läheisyydessä. Tuomarit pyrkivät asettamaan koirat siten, että niillä on mahdollisuus nähdä pudotukset. Haavoittunut riistaa pyritään noutamaan välittömästi pudotuksen jälkeen. Muille pudotuksille koirat lähetetään tilanteen mukaan.

Kokeen vastaavan koetoimitsijan tulee olla selvillä kokeen säännöistä. Ennen kokeen alkua tuomarit päättävät koirien arvostelujärjestyksen ja tiedottavat tästä vastaavalle koetoimitsijalle.

Kokeen sujuva läpivienti edellyttää, että myös koiranohjaajat ovat tutustuneet kokeen sääntöihin ja että koirat ovat oikeaan aikaan arvosteltavina.

Kokeen järjestäjällä on oikeus rajoittaa joidenkin huomiota herättävien tai liian räikeiden asusteiden käyttöä niiden häiritessä metsästystä.

7.5. KOKEEN ARVOSTELEMINE

Ollessaan arvostelun alaisena, koiran on herkeämättä seurattava jahdin etenemistä ja oltava hiljaa paikallaan. Sen tulee painaa mieleensä riistojen putoamispaikat ja muistaa ne riittävän pitkään. Noutotehtävien aikana koiran tulee esittää kunkin tehtävän edellyttämiä ominaisuuksia, kuten tehokasta hakua, hyvää ohjattavuutta, oma-aloitteisuutta, hyvää vainunkäyttöä ja riistanlöytökykyä maaston vaativuudesta huolimatta. Löydettyään riistan koiran on noudettava se pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palautettava nopeasti sekä luovutettava ohjaajalle käteen.

Kokeen alkaessa koirat jaetaan ryhmiin tuomareiden arvosteltaviksi. Ensimmäisen tuomarin arvosteltua koiran, se siirtyy seuraavan tuomarin ryhmään. Kun koirat ovat

suorittaneet vähintään kolme noutoa, tuomarit vertaavat arvostelujaan ja päättävät koetta jatkavat koirat. Koirakoille, jotka eivät enää jatka kokeessa kerrotaan, palkitaanko heidät. Tämän jälkeen tuomarit pääsääntöisesti arvostelevat jatkoon päässeet koirat yhdessä.

8. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

8.1. YLEISTÄ

Koirien työskentely- ja metsästysominaisuuksien arvioiminen NOME-B -kokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä mahdollisimman tasapuolisiksi kaikille saman luokan koirille. Tehtävien ei kuitenkaan tarvitse olla täysin samat kaikille koirille ja niitä voidaan tarvittaessa muuttaa kokeen aikana. Tehtävien vaatimustason on pysyttävä tasapuolisina. Mitään kaavamaisista suoritusjärjestystä ei noudateta, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja kuvitellun metsästystilanteen mukaan.

Noutotyöskentely on kaikissa luokissa järjestettävä siten, että tuomarin on mahdollista arvostella koiran paikallistamiskykyä ja koiran itsenäistä sekä ohjattua työskentelyä.

Koiran ominaisuuksien ja koulutustason arvioimiseksi sille annetaan mahdollisuus suorittaa vähintään kuusi (6) noutoa, osa maalta ja osa vedestä. Työskentelyn aikana ammutaan vähintään kolme (3) laukausta haulikolla.

Koirien suoritusjärjestys määrätään pääsääntöisesti arvalla.

Kokeessa voi olla suoritusvuorossa samanaikaisesti useampia koiria, mutta osatehtävät on laadittava siten, että tuomari arvostelee enintään kahta koiraa yhtäaikaisesti.

8.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Yksi tuomari arvostelee ALO- ja AVO-luokassa enintään 15 koiraa (parityöskentelyssä 16) ja VOI-luokassa enintään 12 koiraa.

Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomarille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä.

Useamman tuomarin kokeen ollessa kysymyksessä, kokeen järjestäjä nimeää ylituomarin, ottaen huomioon tuomarijääviyden.

8.3. KOKEEN KUVAUS

8.3.1. YLEISTÄ

Kokeen tulee tapahtua noutajan kanssa metsästykseseen soveltuvassa maastossa. Kasvillisuuden sekä maa- että vesialueella tulee olla niin tiheää, että riistat ovat useimmissa tehtävissä näkymättömissä.

Kokeen alussa oletetaan metsästäjien pudottaneen koealueelle tietyn määrän riistaa. Jotkut riistojen putoamispaikoista ovat tarkasti tiedossa, mutta joistakin tiedetään vain putoamisalue. Kokeen aikana jäljitellään riistan pudotuksia heitoin sekä haulikon laukauksin ja koiralle annetaan tilaisuus painaa putoamispaikat mieleensä, kun

tarkoituksena on arvostella koiran paikallistamiskykyä. Tehtäviä voi olla useampia sekä maalla että vedessä.

Tehtävät laaditaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin todellisia metsästystilanteita. Houkutuskuvia (kaaveita) voidaan käyttää metsästyksen soveltuvalla tavalla. Työskentely voidaan suunnitella tapahtuvaksi veneestä varsinkin AVO- ja VOI-luokissa.

Kokeen alussa jokaiselle koiran ohjaajalle kerrotaan kokeen kulku ja annetaan tarvittavat ohjeet. Ohjeita voidaan antaa myös koko osallistujajoukolle alkupuhuttelun yhteydessä suorituspaikalla. Tuomari määrittelee ohjaajan toiminta-alueen ja tehtävien suoritusjärjestyksen. Koirat pidetään kytkemättöminä kokeen ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran ohjaamisessa suositellaan pillin käyttöä. Kokeen kaikissa tehtävissä koira voidaan lähettää selvällä käsimerkillä.

Ennen kokeen aloittamista on käytettävä ns. ”nollakoira” tehtävien tason varmistamiseksi ja alueen hajustamiseksi. Kun kyseessä on damikoe, on huomioitava noutoesineiden riistaa vaikeampi vainuaminen.

8.3.2. HAKU

Hakualueen tulee olla sellainen, että koira ei näe jatkuvasti ohjaajaa työskennellessään maastossa. Hakualue voi olla joko maa-alueella, vesialueella tai molemmissa riippuen luokasta ja maaston vaikeusasteesta. Alueelle sijoitetaan riistoja suoritusvuorossa olevan koiran näkemättä selkeästi putoamispaikkaa tai -aluetta. Haku voidaan suunnitella myös liikkuvaksi. Haun aikana voidaan ampua haulikon laukauksia. Voittajaluokassa koira voidaan kokeilla myös tyhjällä alueella.

8.3.3. OHJATTAVUUS

Koiran ohjattavuutta voidaan kokeilla maalla, vedessä tai molemmissa. Maaston tulee olla sellaista, että ohjaajalla on mahdollisuus nähdä koiransa suurimman osan aikaa. Ohjausetäisyydet riippuvat luokasta ja maaston vaikeudesta sekä vallitsevista olosuhteista.

8.3.4. PAIKALLISTAMISKYKY

Koiran paikallistamiskykyä voidaan kokeilla yhden tai useamman pudotetun riistan noudoilla sekä maalla että vedessä. Tehtävät on järjestettävä siten, että koiralla on mahdollisuus nähdä riista heiton aikana. Heittojen yhteydessä ammutaan laukauksia haulikolla. Tässä tehtävässä on suositeltavaa käyttää sorsapilliä. Ampuja sijoitetaan niin, että ampumaetäisyydet vastaavat todellisia pudotusetäisyyksiä.

Tehtäviä vaikeutetaan siirryttäessä ALO-luokasta ylempiin luokkiin pidentämällä noutoetäisyyksiä ja lisäämällä heitetyn riistan lukumäärää.

8.3.5. VESITYÖSKENTELY

Vesialue on valittava siten, että se vastaa mahdollisimman hyvin todellista metsästyksmaastoa. Maaston vaikeus on kuitenkin oltava sopuoinnussa luokan

vaatimusten kanssa. Koemaasto on pyrittävä valitsemaan niin, että koira joutuu ainakin hetkittäin uimaan työskentelyn aikana.

Vesityöskentely on yksi tärkeimmistä noutajien ominaisuuksista ja tehtävät tulee suunnitella vastaamaan tyypillistä vesilinnun metsästystä.

8.3.6. PASSITYÖSSÄ OLEMINEN

Noutajan on kaikissa tilanteissa pysyttävä rauhallisena ja oltava hiljainen. Kokeessa on suotavaa järjestää luokan vaikeusasteen mukaisesti tilanteita, joissa koiran on seurattava toisen koiran työskentelyä.

8.3.7. MUUT OMINAISUUDET

Noutajat ovat yhteistyöhaluisia ja luonteeltaan eri tilanteisiin sopeutuvia metsästyskoiria, jotka suhtautuvat ystävällisesti ihmisiin ja muihin koiriin sekä omaavat rodunomaiset piirteet.

Ylemmissä koeluokissa voivat koirat työskennellä samanaikaisesti, jos kokeen tehtävät sen mahdollistavat. Koirien työskennellessä samanaikaisesti, on tehtävät laadittava siten, että koirien työskentely ei häiritse toista koira tai aseta koiria eriarvoiseen asemaan.

8.3.8. JÄLJESTÄMINEN

Jäljestystehtävä suoritetaan ALO-luokassa viimeisenä osasuorituksena niille koirille, joilla on mahdollisuus ALO1-palkintoon ja jotka eivät ole aikaisemmin suorittaneet ko. tehtävää hyväksytysti. Laahausjäljen pituus on noin 200 metriä ja se vedetään jäniseläimellä (kani, jänis, rusakko) tai linnulla maaston luonnollisia kulkureittejä myötäillen. Jälkitehtävässä on käytettävä samaa riistalajia kaikille kokeen koirille ja linnun ollessa kyseessä, on sen oltava ollut käytössä kokeen aikaisemmassa osasuorituksessa. Vetoriistan sijaan jäljen päähän voidaan laittaa toinen samaa lajia oleva riista. Vetäjä poistuu paikalta jälkiä sotkematta.

Koiralle ei näytetä jäljen alkua, vaan se lähetetään jäljelle noin 10 metrin etäisyydeltä kohtisuoraan jäljen kulkusuuntaan nähden. Koira voidaan ohjata osoitetulle jälkiuralle.

Jälkien vähimmäisetäisyys toisistaan on noin 50 m ja vierekkäiset jäljet pyritään kaartamaan vastakkaisiin suuntiin. Avomaasto, harva aluskasvillisuus ja voimakas tuuli edellyttävät jälkien välisen etäisyyden lisäämistä. Koirat on pidettävä näkösuojassa jälkien vetämisen aikana.

8.4. KOKEEN ARVOSTELEMINEN

Arvostelun pääperiaatteena on arvostella noutajien ominaisuuksia ja koulutuksen tasoa metsästyksenomaisissa tehtävissä. Kokeessa suoritetaan vain laatuarvostelu asettamatta koiria paremmuusjärjestykseen. Paras koira voidaan kuitenkin valita kokeen järjestäjien sitä halutessa tai jos kokeen luonteen sitä vaatii (esim. mestaruuskokeet). Kokeiden arvostelussa huomioidaan eri noutajarotujen rodunomainen tapa työskennellä sen asettamatta rotuja eriarvoiseen asemaan keskenään.

Osatehtävien avulla tuomarin on muodostettava kuva koiran ominaisuuksista, koulutustasosta ja sen käyttökelpoisuudesta metsästyskoirana. Arvostelu on sopeutettava luokan yleistä vaatimustasoa vastaavaksi.

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen arvostelu, mutta ei kerrota lopullista palkintosijaa. ALO-luokassa arvio annetaan ennen jälkeä. Jos koiran suoritukset tässä vaiheessa edellyttävät 1. palkintoa, niin ilmoitetaan, että koira osallistuu jäljelle. Muussa tapauksessa ilmoitetaan, että koira joko palkitaan (2. tai 3. palkinto) tai suoritus hylätään, jolloin palkinto on nolla (0).

Ohjaajan keskeyttäessä tilanteessa, jossa tuomarin mielestä koiralla olisi vielä ollut mahdollisuus ylittää palkintosijoille, merkitään tulokseksi viiva (-). Tuomarin keskeyttäessä kokeen annetaan tulokseksi nolla (0).

HAKU

Hakutyön arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota vainun käyttöön, koiran kykyyn löytää riistaa ja hyödyntää olosuhteita, työskentelyn itsenäisyyteen sekä tapaan, jolla koiran työskentely kattaa sille osoitetun alueen. Tehoton tai epäitsenäinen hakutyö johtavat palkintosijan alenemiseen.

OHJATTAVUUS

Noutajan ohjattavuus ja yhteistyö ohjaajan kanssa täydentävät sen muita metsästysominaisuuksia. Noutajan tulee olla halukas noudattamaan ohjaajan käskyjä ja ohjeita noutojen aikana myös silloin, kun se ei ole nähnyt riistan pudotusta. Koiran odotetaan olevan hillitysti ja mahdollisimman vähin käskyin ohjattavissa ohjaajalle kerrottuun kohteeseen.

Heikko ohjattavuus johtaa palkintosijan alenemiseen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää koiran etenemisen vaivattomuuteen ja tehtävän nopeaan suorittamiseen.

Jos kokeessa on sekä maa- että vesiohjaus, pidetään vaativampaa tehtävää merkitsevämpänä arvostelussa. Ohjausmatkojen on oltava kohtuullisia niin, että on mahdollista säilyttää kontakti koiran ja ohjaajan välillä. Vaikeutta voi hakea maaston valinnalla.

PAIKALLISTAMISKYKY

Koiran on muistettava havaitsemansa yhden tai useamman riistan putoamispaikat ja suoritettava tehtävä itsenäisesti. Tuomarin luvalla annettu lievä tuki ei välttämättä vaikuta palkintosijaan.

REAGOINTI LAUKAUKSEEN

Koiran tulee olla valppaana laukausten aikana. Laukausarkuus tai heikko hallittavuus laukausten aikana oikeuttavat tuomarin keskeyttämään kokeen.

Eri luokkien arvostelussa noudatetaan seuraavia tulkintoja:

ALO: Lähtö ilman lupaa tai heti laukauksesta johtaa palkintosijan alenemiseen. Mikäli koiraa ei saada välittömästi pysähtymään tai palaamaan takaisin, se johtaa kokeen keskeyttämiseen. Myös toistuvat lähdöt ilman lupaa johtavat kokeen keskeyttämiseen.

AVO ja VOI: Lähtö ilman lupaa johtaa kokeen keskeyttämiseen.

RIISTANKÄSITTELY

Riistan vahingoittaminen, jatkuva pudottelu, kieriminen riistan päällä, riistan kätkeminen, noudon jättäminen kesken sekä kieltäytyminen noudosta johtavat kokeen keskeyttämiseen luokasta riippumatta. Noutajan tulee palauttaa riistat ohjaajalleen pehmeällä otteella riistaa vahingoittamatta ja luovuttaa ne mielellään.

Eri luokkien arvostelussa noudatetaan seuraavia tulkintoja:

ALO: Toistuva riistan pudottelu johtaa palkintosijan alentamiseen ja ääritapauksissa aiheuttavat riistankäsittelyn hylkäämisen ja kokeen keskeyttämisen. Kerran tapahtuva riistan vaihtaminen ei välttämättä vaikuta palkintosijaan, mutta useampi vaihto johtaa riistankäsittelyn hylkäämiseen ja kokeen keskeyttämiseen.

AVO: Toistuva riistan pudottelu johtaa riistankäsittelyn hylkäämiseen ja kokeen keskeyttämiseen. Riistan vaihto laskee palkintosijaa, useampi vaihto johtaa riistankäsittelyn hylkäämiseen ja kokeen keskeyttämiseen.

VOI: Toistuvat huolimattomat luovutukset johtavat palkintosijan alentamiseen ja ääritapauksissa aiheuttavat riistankäsittelyn hylkäämisen ja kokeen keskeyttämisen. Riistan vaihto tai toistuva pudottelu aiheuttavat kokeen keskeyttämisen.

VESITYÖSKENTELEY

Jos koira kieltäytyy veteen menosta tai sitä joudutaan toistuvasti kehottamaan, koe keskeytetään. Hidas tai tehoton vesityöskentely johtavat palkintosijan alentamiseen.

JÄLJESTÄMISKYKY

Jos koira ei itsenäisesti etene kaadolle, hylätään osasuoritus. Jos koira kieltäytyy noudosta, on jälkityön sijasta hylättävä riistankäsittely ja keskeytettävä koe. Koira voidaan kerran lähettää uudelleen jäljelle, jos se palaa lähtöpaikalle ilman riistaa.

PASSITYÖSSÄ OLEMINEN

Siirryttäessä noutaja seuraa ohjaajan välittömässä läheisyydessä, on hiljaa ja pysyy paikallaan ilman, että koiran ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraansa. Koiran huono seuraaminen tai levoton passityöskentely alentavat palkintosijaa. Häiritsevä haukkuminen tai vinkuminen johtaa kaikissa luokissa palkintosijan alentamiseen.

MUUT OMINAISUUDET

Aggressiivinen tai pelokas ja arka käyttäytyminen johtavat aina kokeen keskeyttämiseen.

YLEISVAIKUTELMA

Yleisvaikutelmassa arvostellaan koiran soveltuvuutta ja käyttökelpoisuutta toimia metsästyskoirana. Arvostelussa on huomioitava koiran kaikki suoritukset.

Yleisvaikutelmassa tulee näkyä positiivisten seikkojen lisäksi myös palkintosijan alentamiseen ja kokeen keskeyttämiseen johtavat syyt. Siihen tulee kirjata myös kaikki kokeen aikana ilmenneet erityispiirteet, kuten esimerkiksi poikkeavan hyvä tai huono vainun käyttö. Kirjoitetun tekstin tulee olla sopusoinnussa muiden arvostelukohtien tekstin ja annetun palkinnon kanssa.

9. NOUTAJIEN WORKING TEST -KOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

9.1. YLEISTÄ

Koirien työskentely- ja metsästysominaisuuksien arvioiminen metsästyskokeen avulla edellyttää koeolosuhteiden järjestämistä haastavuudeltaan ja vaikeustasoltaan mahdollisimman tasapuoliseksi kaikille saman luokan koirille. Kokeissa ei noudateta kaavamaista suoritusjärjestystä, vaan koejärjestelyt vaihtelevat koemaaston ja kuvitellun metsästystilanteen mukaan. Koetehtävät eivät ole välttämättä kaikille osallistujille samat. Koirien suoritusjärjestys määrätään arvalla.

9.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Ohjeena pidetään sitä, että kokeessa arvosteltavia koiria voi olla 20 yhtä tuomaria kohti. Kokeen järjestäjä nimeää kokeen ylituomarin.

Tuomarit kutsutaan aina kirjallisesti ja tuomareille ilmoitetaan välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä koiramäärä. Kokeessa tulee olla vastaava koetoimitsija, joka vastaa kokeen järjestelyiden sujumisesta.

Kokeeseen tulee varata SERT ja vara-SERT ruusukkeet.

9.3. KOIRANOHJAAJA

Ohjaajan tulee noudattaa tuomareiden ja toimitsijoiden ohjeita.

Koirat pidetään kytkemättöminä arvostelun ajan, ellei tuomari toisin määrää. Koiran saa lähettää selvällä käsimerkillä. Koiran ohjaamisessa suositellaan pillin käyttöä.

Kaulapannan tai muun varusteen käyttö koesuorituksen aikana on kielletty. Suoritusten aikana ohjaaja ei saa käyttää apuvälineitä, jotka voidaan tulkita pakotteiksi. Koiraa ei saa kurittaa koepaikalla eikä kokeen aikana.

9.4. KOKEEN SUORITTAMINEN

Tehtävät laaditaan siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin todellisia metsästystilanteita. Koirille on järjestettävä mahdollisuuksien mukaan tehtäviä, joissa voidaan arvioida niiden passityöskentelyssä oleminen, ajoketjun mukana liikkuminen (walking-up) sekä vesityöskentely.

AVO- ja VOI-luokka voidaan järjestää kokonaan tai osittain ns. mock trial –kokeena. Mock-trial kokeessa koejärjestelyt ovat NOME-A -kokeen kaltaisia ja tehtävät jäljittelevät NOME-A -kokeiden noutotilanteita.

Koiralle on annettava mahdollisuus näyttää paikallistamiskykynsä ja käyttää luonnollisia noutajan ominaisuuksia. Dameja ei pidä sijoittaa niin, että koira joutuu noutoon mennessä ohittamaan toisen damin kohtuuttoman läheltä. Noutoetäisyydet eivät saa ylittää 150 metriä.

Paikallistamistehtävät on järjestettävä siten, että koiralla on hyvä mahdollisuus pudotusten paikallistamiseen. Heiton yhteydessä ammutaan laukaus. Ampuja sijoitetaan niin, että

ampumaetäisyydet vastaavat todellisia pudotusetäisyyksiä. Laukaukset ammutaan ensisijaisesti paukkupatruunoilla haulikkoa tai muuta luvallista asetta käyttäen. Heitot tulee tehdä kaikille koirille tehtäväkohtaisesti samanvärisillä dameilla.

Hakutehtävät toteutetaan siten, että ohjaajille kerrotaan hakualue. Damien sijoituspaikkoja voidaan vaihtaa niin, että olosuhteet eri koirille ovat mahdollisimman tasapuoliset. Laajat hakualueet eivät kuulu tähän koemuotoon. Hakutehtävä voidaan myös yhdistää ohjaustehtävään, jossa koira ohjataan osoitetulle alueelle suorittamaan hakutyötä.

Ohjaustehtävässä ohjaajalle kerrotaan damin sijaintialue. Maaston ja vesialueen tulee olla sellaista, että ohjaajalla on mahdollisuus nähdä koiransa suurimman osan aikaa. Ohjausetäisyydet riippuvat luokasta ja maaston vaikeudesta sekä vallitsevista olosuhteista.

Jos ohjaaja kutsuu koiran takaisin sivulle kesken suorituksen, katsotaan se AVO- ja VOI-luokassa tehtävän keskeyttämiseksi. ALO-luokassa koiran kutsuminen sivulle kesken tehtävän puolittaa maksimipisteet.

Damien tulee olla kangaspäällysteisiä, noin 0,5 kg painoisia ja mielellään väriltään vihreitä.

9.5. KOKEEN ARVOSTELEMINEN

Tuomari toivoo arvostelussaan näkevänsä seuraavia ominaisuuksia:

Noutajan tulee seurata ohjaajaa sivulla kulkien, sen on oltava hiljaa ja pysyttävä paikallaan ilman että koiran ohjaaja joutuu kiinnittämään huomiota koiraan.

Noutajan tulee tehdä hyvää hakutyötä, olla oma-aloitteinen, käyttää hyvin vainuaan sekä omata hyvä riistanlöytökyky. Se ei saa välttää minkäänlaista maastoa, luonnollisia tai keinotekoisia esteitä ja sen pitää mennä veteen kehotuksista.

Noutajan tulee tarkkailla valppaana laukausten suuntaan, painaa mieleensä putoamispaikat sekä omata hyvä paikallistamiskyky. Suoraviivainen, itsenäinen eteneminen pudotuspaikalle sekä nopea damin löytäminen ovat merkki erinomaisesta paikallistamiskyvystä.

Kun koira lähetetään damille, jonka putoamista sillä ei ole ollut mahdollista nähdä, tulee sen totella käskyjä ja toimia hyvässä yhteistyössä ohjaajan kanssa.

Löydettyään damin koiran tulee suorittaa oma-aloitteinen ja nopea ylösotto. Koiran tulee kantaa damia pehmeällä ja tasapainoisella otteella, palauttaa suoraviivaisesti sekä luovuttaa dami huolellisesti ohjaajalleen. Otteen korjaamista damista ei tulkita virheeksi.

Yleensä parhaat koirat tarvitsevat vähiten ohjaamista ja saavat vaikeatkin tehtävät näyttämään yksinkertaisilta ja helpoilta.

Koiran tehdessä jonkun kokeen keskeyttämiseen johtavan virheen, tulee tuomarin kertoa tästä ohjaajalle. Tämän jälkeen koira ei saa jatkaa enää muille rasteille, vaan koe päättyy. Koiran saadessa tehtävästä nolla pistettä, saa se jatkaa koetta, jos tuomarit eivät ole toisin ilmoittaneet.

10. NOUTAJIEN KÄYTÄNNÖN METSÄSTYSKOKEEN JÄRJESTÄMIS-, SUORITUS- JA ARVOSTELUOHJE

10.1. YLEISTÄ

Koiran työskentely- ja metsästysominaisuudet arvioidaan riista- ja/tai vahinkolintujen metsästyksen yhteydessä. Kokeessa on oltava vähintään kaksi koira, joista toisen ei tarvitse olla arvosteltavana. Koirien suoritusjärjestyksen määrää tuomari.

10.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

Kokeita ei anota kennelpiiriltä erikseen, vaan niitä järjestettäessä on oltava yhteydessä tuomari-toimikuntaan. Koiran ohjaaja on ensisijaisesti itse vastuussa metsästystapahtuman järjestelystä.

Tuomareiden varaamisessa tulee ottaa huomioon kokeeseen alustavasti suunniteltu koiramäärä. Yksi tuomari arvostelee enintään kaksi koira metsästyspäivää kohti.

10.3. SUORITUSTEN KUVAUS

Metsästysmaasto on valittava siten, että koiralla on onnistuneen jahdin tuloksena mahdollisuus vähintään kolmen (3) vasta-ammutun riistan noutoon. Erityisesti vahinko- ja tarhalintujen metsästyksessä tulee huolehtia, että koeolosuhteet ovat mahdollisimman metsästyksenomaiset.

Mikäli metsästys tapahtuu koko päivän mittaisena passimetsästyksenä, voidaan koira tuomarin luvalla pitää osan aikaa kytkettynä.

Kokeen tapahtumat etenevät metsästystilanteen mukaan.

10.4. KOKEEN KESTO

Koe kestää normaalisti yhden metsästyspäivän tai ajan, joka on tyypillinen kyseiselle metsästykselle. Mikäli noutoja ei saada riittävästi tai mikäli tuomari ei ole mielestään saanut riittävää kuvaa koiran ominaisuuksista, koetta voidaan jatkaa seuraavana päivänä.

10.5. KOKEEN ARVOSTELU

Kokeessa arvostellaan koiran kykyä ja halua noutaa vasta-ammuttua riistaa vedestä ja/tai maalta sekä koiran ominaisuuksia toimia käyttökelpoisena metsästyskoirana. Koiran koko suoritus metsästystapahtuman aikana huomioidaan arvostelussa.

Arvosteluperusteet ovat samat kuin noutajien metsästyskokeissa, vaikka metsästystilanteessa ei kaikkia arvostelukohtia voida aina todeta. Kokeessa suoritetaan laatuarvostelu ja koirat joko hyväksytään tai hylätään.

Suoritusten jälkeen koirasta annetaan suullinen ja kirjallinen arvostelu. Kokeen ylituomari vastaa pöytäkirjojen lähettämisestä kennelpiirille, jonka alueella koe järjestettiin.

11. KOETUOMAREIDEN KOULUTUS-, PÄTEVÖINTI- JA JATKOKOULUTUSOHJE

11.1. YLEISTÄ

Kennelliiton koetuomareiden koulutus-, pätevänti- ja toimintaohjeen lisäksi noudatetaan tätä ohjetta.

11.2. KURSSIEN JÄRJESTÄMINEN JA ANOMINEN

Ylituomareiden koulutuksen järjestää rotujärjestöjen alainen tuomaritoimikunta yhteistyössä rotujärjestöjen ja Kennelliiton kanssa. Tuomaritoimikunta nimeää järjestettävälle kurssille johtajan ja muut kouluttajat. Kurssianomus tehdään kennelpiirille voimassaolevien ohjeiden mukaisesti.

11.3. KURSSEILLE HYVÄKSYMINEN

Tuomaritoimikunta valitsee hakijoiden joukosta koulutukseen pääsevät henkilöt ottaen huomioon hakijan koemuotokohtaisten vaatimusten täyttymisen sekä muut ominaisuudet toimia ko. koemuodon tuomarina.

Kursseille hyväksyttävien tulee luotettavasti osoittaa täyttävänsä seuraavat vaatimukset:

11.3.1. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet aktiivisina noutajaharrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestelyissä ja toimitsijana
- ovat toimineet vähintään kaksi (2) kertaa noutajien taipumuskokeen ylitoimitsijana.
- omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja metsästysaseen hallussapitoluvan.
- ovat osallistuneet noutajien NOME-B -metsästyskokeen VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla
- ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön metsästystehtävissä ja toimineet noutajan ohjaajana metsästyksessä

- hakijoilla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus

11.3.2. NOUTAJIEN WORKING TEST

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet aktiivisina noutajaharrastajina vähintään viisi (5) vuotta, johon on sisällyttävä tehtäviä rotujärjestön tai sen jäsenyhdistysten kouluttajana, kokeiden järjestelyissä ja toimitsijana
- omaavat riittävän kokemuksen WT-kokeiden järjestelytehtävissä.
- omaavat voimassa olevan metsästyskortin ja metsästysaseen hallussapitoluvan.

- ovat osallistuneet noutajien Working Testin VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla ja saavuttaneet vähintään VOI 2 -palkinnon
- ovat perehtyneet noutavien koirien käyttöön ja toimineet noutajan ohjaajana jahdeissa, joita tässä koemuodossa kuvataan (ajohahdit, walking-up)
- harrastavat metsästystä noutajan kanssa
- hakijoilla tulee olla rotujärjestön tai sen jäsenyhdistyksen kirjallinen suositus

11.3.3. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOE

NOME-B -kokeen tuomarikurssit järjestetään jatkokoulutuksena. Jatkokoulutukseen ei ole yleistä hakumenettelyä, vaan siihen voivat ilmoittaa halukkuutensa hakuvaatimukset täyttävät henkilöt, jotka:

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet taipumuskokeiden tai Working Testin ylituomarina.
- ovat osallistuneet noutajien B-metsästyskokeen VOI-luokkaan kouluttamallaan koiralla ja saavuttaneet vähintään VOI 2-palkinnon
- omaavat riittävän kokemuksen NOME-B -kokeiden järjestelytehtävissä.
- harrastavat metsästystä noutajan kanssa

11.3.4. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOE

NOME-A -kokeen tuomarikurssit järjestetään jatkokoulutuksena. Jatkokoulutukseen ei ole yleistä hakumenettelyä, vaan siihen voivat ilmoittaa halukkuutensa hakuvaatimukset täyttävät henkilöt, jotka:

- ovat Kennelliiton ja rotujärjestön jäseniä
- ovat toimineet NOME-B- tai NOWT-kokeiden ylituomarina ja omaavat riittävän arvostelukokemuksen
- ovat osallistuneet kouluttamallaan koiralla noutajien A-metsästyskokeeseen vähintään 3 kertaa ja ovat saavuttaneet vähintään A2-palkinnon.
- ovat aktiivisesti toimineet koiran ohjaajana sellaisissa jahdeissa, joissa näitä kokeita järjestetään
- omaavat riittävän kokemuksen NOME-A -kokeiden järjestelytehtävissä..
- harrastavat metsästystä noutajan kanssa

11.4. TUOMARIKOULUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Koulutus järjestetään rotujärjestöjen hyväksymän kurssiohjelman mukaisesti. Kurssin johtajan on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- Taipumuskokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut sekä taipumus- että NOME-B -kokeen ylituomarina.

- Working Testin tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut Working Test-kokeen ylituomarina sekä joko NOME-A- tai NOME-B -kokeen ylituomarina.
- NOME-B -kokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut NOME-B -kokeen ylituomarina.
- NOME-A -kokeen tuomarikurssin johtajalta vaaditaan, että hän on toiminut NOME-A -kokeen ylituomarina.

11.5. NOUTAJIEN TAIPUMUSKOE

Rotujärjestöjen ja rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunnan järjestämän karsintatilaisuuden yhteydessä arvioidaan hakijan kyky tulkita noutajan käyttäytymistä ja ominaisuuksia metsästyskäyttöä vastaavissa tilanteissa.

Hakijoiden on suoritettava Kennelliiton järjestämä ylituomarikoulutus ennen varsinaisen koulutuksen aloittamista.

Tuomaritoimikunta järjestää erikoiskoulutuksen, joka sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoitukset.

Koearvostelu oikeuden saaminen edellyttää:

- hyväksytyä suullista ja kirjallista kuulustelua
- maastossa tapahtuvan arvostelukokeen hyväksytyä suorittamista
- kolmen (3) harjoitusarvostelun suorittamista

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksytyä koearvostelua vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koirankohdalla arvostelevalta tuomarilta antamasta tuloksesta.
- Koearvostelu suoritetaan kirjallisena. Hyväksytyt/hylätyt arvostelut merkitään pätevimiskorttiin ja Kennelliiton koepöytäkirjaan.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvostelemaat koirat.
- Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä koearvostelua varten koetuomariin ja koetoimikuntaan.
- Koearvostelu oikeuden saamisesta tuomarikokelaan tulee ilmoittaa kirjallisesti koeluvan myöntäneelle kennelpiirille.

11.6. NOUTAJIEN WORKING TEST

Rotujärjestöjen ja rodunomaisten kokeiden tuomaritoimikunnan järjestämän karsintatilaisuuden yhteydessä arvioidaan hakijan kyky tulkita noutajan käyttäytymistä ja ominaisuuksia käyttöä vastaavissa tilanteissa.

Hakijoiden on suoritettava Kennelliiton järjestämä ylituomarikoulutus ennen varsinaisen koulutuksen aloittamista.

Tuomaritoimikunta järjestää erikoiskoulutuksen, joka sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoitukset.

HARJOITUSARVOSTELUT

- Kokelaan on tehtävä kolme (3) hyväksytyä harjoitusarvostelua, kahdelle (2) eri tuomarille. Suoritettuaan harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.
- Harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksytyä koearvostelua vähintään kahdelle (2) eri tuomarille, niin että koiria kaikista luokista tulee arvostelluksi.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Koearvostelu hylätään, jos kokelaan arvostelu tuomarin mielestä poikkeaa merkittävästi hänen omasta arvostelustaan.

Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan.

11.7. NOUTAJIEN B-METSÄSTYSKOE

Tuomaritoimikunnan järjestämä erikoiskoulutus sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoituksia.

Kurssin läpäiseminen edellyttää suullisen ja kirjallisen kuulustelun hyväksytyä suorittamista

HARJOITUS- JA KOEARVOSTELUT

- Koearvostelut suoritetaan kirjallisina. Hyväksytyt/hylätyt harjoitus- ja koearvostelut merkitään pätevimiskorttiin ja Kennelliiton koepöytäkirjaan.
- Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan.
- Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvostelemat koirat. Tuomarilla saa olla yksi harjoitus- tai koearvostelija kerrallaan.

HARJOITUSARVOSTELUT

- Kokelaan on tehtävä kolme (3) hyväksyttyä harjoitusarvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille. Suoritettuaan kaikki harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.
- Harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.
- Arvosteltavia koiria tulee olla vähintään kahdeksan (8) jokaisessa luokassa.
- Tarvittaessa kokelaalle voidaan määrätä lisäkoulutusta, jonka määrä ja laatu sovitaan kurssin pääkouluttajan kanssa.

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kolme (3) hyväksyttyä koearvostelua, yksi (1) jokaisessa luokassa ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koiran kohdalla arvostelevan tuomarin tuloksesta.

11.8. NOUTAJIEN A-METSÄSTYSKOE

Tuomaritoimikunnan järjestämä erikoiskoulutus sisältää sekä teoriaosuuden että käytännön harjoituksia.

Kurssin läpäiseminen edellyttää suullisen ja kirjallisen kuulustelun hyväksyttyä suorittamista

HARJOITUS- JA KOEARVOSTELUT

- Koearvostelut suoritetaan kirjallisina. Hyväksytty/hylätty harjoitus- ja koearvostelu merkitään pätevimiskorttiin ja Kennelliiton koepöytäkirjaan.
- Kokelaan tulee itse ottaa yhteyttä harjoitus- ja koearvostelua varten kokeen tuomariin ja koetoimikuntaan.
- Kokelaan tulee arvostella kaikki koetuomarin yhtenä päivänä arvostelemat koirat. Tuomarilla saa olla yksi harjoitus tai koearvostelija kerrallaan.

HARJOITUSARVOSTELUT

- Kokelaan on tehtävä kaksi (2) hyväksyttyä harjoitusarvostelua ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Suoritettuaan kaikki harjoitusarvostelut hyväksytysti kokelas saa koearvosteluluvan.
- Harjoitusarvostelu on koulutustapahtuma ja vastaanottavan tuomarin on ohjattava kokelasta tilanteiden arvioinnissa.
- Arvosteltavia koiria tulee olla vähintään kahdeksan (8).

- Tarvittaessa kokelaalle voidaan määrätä lisäkoulutusta, jonka määrä ja laatu sovitaan kurssin pääkouluttajan kanssa.

KOEARVOSTELUT

- Kokelaan on suoritettava kaksi (2) hyväksytyä koearvostelua ja vähintään kahdelle (2) eri tuomarille.
- Koearvostelut on suoritettava viimeistään kahden (2) vuoden kuluessa erikoiskoulutuksen päättymisestä.
- Koearvostelu voidaan hylätä, jos kokelaan antama tulos poikkeaa kahden (2) tai useamman koiran kohdalla arvostelevan tuomarin tuloksesta.

11.9. KV-KOE

FCI-tuomariksi ei ole yleistä hakumenettelyä, vaan siihen voivat A-metsästyskoetuomarit ilmoittaa halukkuutensa. Tuomaritoimikunta arvioi A-metsästyskoetuomarin pätevyyden edetä FCI-tuomariksi. A-metsästyskoetuomari voi päteväytyä FCI-tuomariksi hankittuaan riittävän osaamisen A-kokeiden arvostelusta ja saatuaan kaksi (2) suositusta ulkomaalaiselta FCI-tuomarilta.

11.10. TÄYDENNYSKOULUTUS

Täydennyskoulutusta järjestetään tarvittaessa ja siitä vastaa tuomaritoimikunta, joka ylläpitää rekisteriä koulutukseen osallistuneista.

11.11. ARVOSTELU- TAI YLITUOMARIOIKEUKSIEN PERUUTTAMINEN

Tuomarin on säilyttääkseen yli- tai arvostelutuomarioikeudet:

- täytettävä yleiset ylituomareita koskevat Kennelliiton ohjeet
- pysyttävä ajan tasalla tuomariatehtävien hoidossa
- osallistuttava tuomareille suunnattuun täydennyskoulutukseen
- arvosteltava vähintään kerran kolmessa vuodessa

Rotujärjestöjen tuomaritoimikunnan esityksestä Kennelliitto voi evätä tuomarilta arvosteluoikeuden, kunnes hän on hyväksyttävästi suorittanut yhden (1) hyväksytyyn koearvostelun kyseisessä koemuodossa.

Mikäli asianomainen ei kahden (2) vuoden kuluessa tiedon saatuaan ole suorittanut koe- tai harjoitusarvostelua, voivat rotujärjestöt tuomaritoimikunnan esityksestä esittää Kennelliitolle kyseisen henkilön tuomarioikeuksien peruuttamista.

OSA 3: SM-KOKEIDEN JÄRJESTÄMISOHJEET

Näitä järjestämisohjeita koskevat muutosehdotukset laativat yhteistyössä rotujärjestöt ja tuomaritoimikunta ja ne hyväksyy Kennelliitto.

12. NOUTAJIEN NOME-B -MESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMIS- JA ARVOSTELUOHJE

12.1. TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita parhaat koirat sekä tehdä tunnetuksi noutajien metsästysominaisuuksia ja käyttökelpoisuutta pienriistan talteenottajina.

12.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

NOME-SM-kokeessa noudatetaan voimassa olevia NOME-B -sääntöjä. Kokeen järjestämisestä vastaavat rotujärjestöt, jotka voivat myöntää järjestämisoikeuden jollekin jäsenyhdistyksistään.

Rotujärjestöjen alainen tuomaritoimikunta vahvistaa SM-kokeen tuomarit. Jos päädytään järjestämään karsintakokeita, nimeää tuomaritoimikunta niiden ylituomarit ja tarvittavan määrän arvostelutuomareita.

Tuomareina SM-kokeessa toimivat ylituomari ja nimetyt arvostelutuomarit. Loppukilpailun arvostelevat kaikki tuomarit yhdessä.

12.3. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on ensisijaisesti vastuussa kokeen järjestävä rotujärjestö, joka voi sopia vastuun jakamisesta järjestämiseen osallistuvan jäsenyhdistyksen kanssa.

12.4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Osallistumisoikeus kokeeseen on kaikilla Suomessa rekisteröidyillä noutajarotuisilla koirilla, jotka kilpailevat noutajien B-metsästyskokeen VOI-luokassa. Kokeeseen valitaan kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukainen määrä koiria joko tulosten tai karsintakokeiden perusteella. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen ilman esikarsintoja. Noutajien SM-kokeen valintaperusteista pidetään yllä erillistä rotujärjestöjen hyväksymää ohjeistusta.

Kokeeseen on ilmoitauduttava viimeistään kaksi viikkoa ennen koetta. Kokeen järjestävä rotujärjestö päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottajan.

12.5. KOKEEN SUORITTAMINEN JA PALKITSEMINEN

Koe järjestetään kaksi- tai useampipäiväisenä ja se koostuu karsintakokeesta sekä loppukilpailusta. Karsintakoe on virallinen VOI-luokan NOME-B -koe. Tuomarit valitsevat loppukilpailuun pääsevät koirat karsintakokeen tulosten perusteella.

Loppukilpailu toteutetaan mahdollisimman metsästyksenomaisesti ja se voidaan toteuttaa myös linnun metsästyksessä niin, että riistaa metsästetään koirien läsnä ollessa. Loppukilpailussa noudatetaan kilpailuarvostelua. Voittajaa kutsutaan noutajamestariksi (NM+vuosiluku).

13. NOUTAJIEN NOME-A -MESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMIS- JA ARVOSTELUOHJE

13.1. TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita parhaat koirat sekä tehdä tunnetuksi noutajien metsästysominaisuuksia ja käyttökelpoisuutta pienriistan talteenottajina.

13.2. KOKEEN JÄRJESTÄMINEN

NOME-A SM -kokeessa noudatetaan voimassa olevia NOME-A -sääntöjä. Kokeen järjestämisestä vastaavat rotujärjestöt, jotka voivat myöntää järjestämisoikeuden jollekin jäsenyhdistyksistään.

Rotujärjestöjen alainen tuomarioimikunta vahvistaa mestaruuskokeen tuomarit. Jos päädytään järjestämään karsintakokeita, nimeää tuomarioimikunta niiden ylituomarit ja tarvittavan määrän arvostelutuomareita.

13.3. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on ensisijaisesti vastuussa kokeen järjestävä rotujärjestö, joka voi sopia vastuun jakamisesta järjestämiseen osallistuvan jäsenyhdistyksen kanssa.

13.4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Osallistumisoikeus kokeeseen on kaikilla Suomessa rekisteröidyillä noutajarotuisilla koirilla, joilla on osallistumisoikeus NOME-A -kokeisiin sekä ovat saavuttaneet A1-palkinnon. Kokeeseen valitaan kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukainen määrä koiria joko tulosten tai karsintakokeiden perusteella. Valintaperusteista pidetään yllä erillistä rotujärjestöjen hyväksymää ohjeistusta. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen ilman esikarsintoja.

Kokeeseen on ilmoitauduttava viimeistään kaksi viikkoa ennen koetta. Kokeen järjestävä rotujärjestö päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottajan.

13.5. KOKEEN SUORITTAMINEN JA PALKITSEMINEN

Koe järjestetään yksi -tai useampipäiväisenä virallisena NOME-A -kokeena. Voittajaa kutsutaan NOME-A -mestariksi (FTW+vuosiluku).

14. NOUTAJIEN WORKING TEST -MESTARUUSKOKEEN JÄRJESTÄMIS- JA ARVOSTELUOHJE

14.1. TARKOITUS

Kokeen tarkoituksena on valita parhaat koirat sekä tehdä tunnetuksi noutajien metsästysominaisuuksia.

14.2. KOKEEN TARKOITUS

WT-mestaruuskokeessa noudatetaan voimassa olevia Noutajien Working Test -koesääntöjä. Kokeen järjestämisestä vastaavat rotujärjestöt, jotka voivat myöntää järjestämisoikeuden jollekin jäsenyhdistyksistään.

Rotujärjestöjen alainen tuomarioimikunta vahvistaa mestaruuskokeen tuomarit. Jos päädytään järjestämään karsintakokeita, nimeää tuomarioimikunta niiden ylituomarit ja tarvittavan määrän arvostelutuomareita.

14.3. KOKEEN TALOUS

Kokeen taloudesta on ensisijaisesti vastuussa kokeen järjestävä rotujärjestö, joka voi sopia vastuun jakamisesta järjestämiseen osallistuvan jäsenyhdistyksen kanssa.

14.4. KOIRIEN VALINTA KOKEESEEN

Osallistumisoikeus kokeeseen on kaikilla Suomessa rekisteröidyillä noutajarotuisilla koirilla, jotka kilpailevat noutajien WT-metsästyskokeen voittajaluokassa. WT-mestaruuskokeeseen valitaan kulloinkin voimassa olevien ohjeiden mukainen määrä koiria joko tulosten tai karsintakokeiden perusteella. Rotujärjestöt päättävät valintaperusteista. Edellisen vuoden mestari on oikeutettu osallistumaan kokeeseen ilman esikarsintoja.

Kokeeseen on ilmoitauduttava viimeistään kaksi viikkoa ennen koetta. Kokeen järjestävä rotujärjestö päättää ilmoittautumismaksun suuruuden ja ilmoittautumisten vastaanottajan.

14.5. KOKEEN SUORITTAMINEN JA PALKITSEMINEN

Koe järjestetään yksi- tai kaksipäiväisenä voittajaluokan WT-kokeena. Kokeessa voi olla erillinen loppukilpailu, johon tuomarit valitsevat koirat tulosten perusteella.

Loppukilpailussa koirat suorittavat yhden tai useampia tehtäviä. Voittajaa kutsutaan Working Test-mestariksi (WTW+vuosiluku).

15. NOUTAJIEN SM-KOKEIDEN KARSINTAOHJE

15.1. NOME-A SUOMEN MESTARUUS

NOME-A SM-kokeeseen ovat oikeutettuja ilmoittautumaan Suomessa rekisteröidyt koirat, joilla on osallistumisoikeus NOME-A -kokeeseen ja jotka ovat saavuttaneet korkeimman palkintosijan NOME-A -kokeesta tai KV-kokeesta.

SM-kokeeseen voidaan ottaa enintään 24 koiraa. Edellisen vuoden NOME-A -mestaruuden voittajalla on oikeus osallistua kokeeseen ilman tulosvaatimuksia. Loput koepaikat täytetään alla olevan taulukon mukaan laskettujen pisteiden perusteella. Tuloksissa huomioidaan viiden parhaan NOME-A- ja KV-kokeista saadun koetuloksen mukaiset pisteet, jotka on saatu kokeen ilmoittautumisajan päättymistä edeltävän kahden vuoden aikana. KVA-FT koiralla on oltava vähintään yksi pisteisiin oikeuttava tulos, joka on saatu yllä mainittuna ajanjaksona. Ulkomailta saadut KV-kokeiden tulokset sekä Pohjoismaista saadut NOME-A -kokeiden tulokset hyväksytään. Tasapistetilanteissa kokeen järjestäjä suorittaa arvonnän.

Tulos

Pisteet

KVA-FT	6
A 1 + sert / cacit	6
A 1 + varasert / re-cacit	5
A 1	4
A 2	2
A 3	1

15.2. NOME-B SUOMEN MESTARUUS

SM-kokeeseen ovat oikeutettuja ilmoittautumaan Suomessa rekisteröidyt noutajat, jotka ovat saavuttaneet vähintään yhden VOI1-tuloksen NOME-B -kokeesta ajanjaksona, joka alkaa edellisen vuoden SM-kokeen viimeisestä ilmoittautumispäivästä ja päättyy seuraavan vuoden SM-kokeen viimeiseen ilmoittautumispäivään.

SM-kokeeseen voidaan ottaa enintään 48 koiraa. Edellisen vuoden SM-voittajalla on oikeus osallistua kokeeseen ilman tulosvaatimuksia. Ne kennelpiirien hallitsevat piirinmestarit, jotka ovat voittaneet piirinmestaruuden VOI1-tuloksella, ovat etuoikeutettuja osallistumaan kokeeseen.

Koirat, jotka ovat saavuttaneet kolme VOI1- tulosta yllämainittuna ajanjaksona, pääsevät varmasti kokeeseen. Koiralle, joka on saavuttanut KVA -arvon ennen edellisen SM-kokeen viimeistä ilmoittautumispäivää, riittää kaksi VOI1-tulosta varmistamaan osallistumisen. Kuluneella kaudella KVA-arvon saavuttaneilta koirilta vaaditaan kolme VOI1-tulosta varmistamaan osallistumisen kokeeseen.

Jos kokeeseen pääseviä koiria ei voi ratkaista yllä olevan ohjeen mukaan, täytetään loput koepaikat alla olevan taulukon mukaan. Tuloksissa huomioidaan viiden parhaan koetuloksen pisteet, tasapistetilanteissa suoritetaan arvonta.

Tulos	Pisteet
KVA	6
VOI1	6
VOI2	3
VOI3	1

15.3. WT MESTARUUS

Kokeeseen ovat oikeutettuja ilmoittautumaan Suomessa rekisteröidyt noutajat, jotka ovat saavuttaneet vähintään yhden VOI1- tuloksen WT-kokeessa ajanjaksona, joka alkaa edellisen vuoden mestaruuskokeen viimeisestä ilmoittautumispäivästä ja päättyy seuraavan vuoden kokeen viimeiseen ilmoittautumispäivään. Edellisen vuoden WTW-mestarilla on oikeus osallistua kokeeseen ilman tulosvaatimuksia.